

BEN CRAMER (75) WEET VAN GEEN OPHOUDEN

'Ik ga door zolang het publiek 't wil'

The Rolling Stones, Tom Jones, Sting, Bruce Springsteen. Allen flink op leeftijd, maar nog altijd op de Bühne voor een uitzinnig publiek. Ook Ben Cramer (75) denkt niet aan stoppen. Nog elke week treedt hij op voor volle zalen. "Het zit in mijn systeem."

Hij zit er alsof hij erbij toeval is neergestreken. Losjes, volkomen ontspannen. Plastic bekertje tonic voor zich op een houten bistrotafel. Ben Cramer, de man van grote hits als 'De Clown' en 'Zai Zai Zai', van het Eurovisie Songfestival, 'The Phantom of the Opera' en duizenden fans. Een schaduw valt over zijn markante gezicht. De nostalgische, door glasroeden verdeelde ramen, bieden zicht op het podium buiten. Daarvoor een deinende menigte. Biertjes in de hand, de felle zon op hun verhitte hoofden. Luidkeels zingen ze mee met 'Worstjes op

Eens was hij toch heel beroemd
Altijd werd zijn naam genoemd
Nu is hij heel oud en grijs
Ouder dan de stad Parijs
(uit: 'De oude muzikant')

mijn Borstjes' dat Ria Valk (81) ten gehore brengt. Het tafereel vormt een vreemd contrast met het lege, maritiem gedecoreerde restaurant 't Kombof, waar Ben zijn tonic drinkt. Straks zal hij er staan. Zijn naam is met grote letters aangekondigd op een kleurrijke flyer 'Costa del Wouda - Kermis 2022'. Een vierdaags kermisfeest dat plaatsvindt op het eilandje De Woude in het Alkmaardermeer.

'Ik rij het liefst alleen'

Ben is er vanmiddag vanuit Baarn naartoe gereden. Niet in zijn Snoek, de oogstrelende Citroën DS, die

hij al jaren koestert. En ook niet in motorpak op zijn Kawasaki. Hij heeft zich thuis immers al aangekleed voor het optreden. Hagelwit overhemd, licht gestreept jasje, grijze broek, glimmend gepoetste roestbruine schoenen en bijpassende riem. "Vier jaar geleden heb ik hier ook opgetreden en weet dat het moeilijk parkeren is. Ik loop liever niet het risico dat de Snoek schade oploopt, dus ben met mijn zakelijke auto gegaan. Alleen. Het liefst praat ik dan met niemand. Onderweg zet ik mijn playlist aan om alvast te bedenken welke nummers ik zal gaan doen. Al kan dat allemaal nog veranderen, want ik bepaal het repertoire ter plekke. Aan de sfeer voel ik aan welk nummer op dat moment het beste past. Een beetje improviseren. Er zijn ook jongeren in het publiek; daar houd ik rekening mee. 'Sweet Caroline' is nu weer een hit, dus die zing ik zeker."

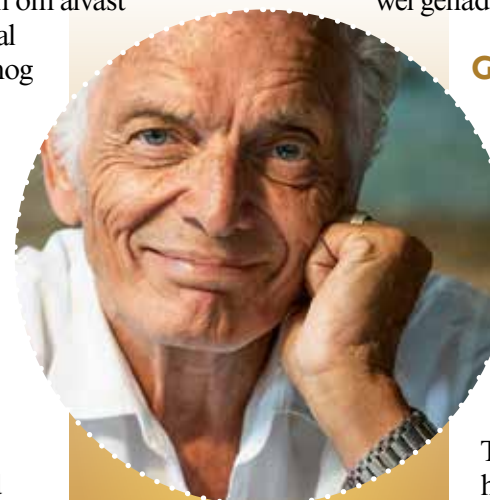
Niet meer zoals vroeger

Zo'n zes à zeven keer per maand treedt Ben op. "Gisteren was ik nog bij een verjaardag van twee mensen; een verrassingsconcert. Met oude liedjes treed ik op in verzorgings-tehuizen en voor het goede doel speel ik met een bigband, Benny's Big Show Orchestra. Het is natuurlijk niet meer zo veel als vroeger. Toen heb ik weleens 72 optredens in een maand gehad. Dat was in de tijd van het Songfestival." Nieuwe liedjes neemt hij ook nog steeds op. "Maar niet commercieel. Ik doe alleen nog dingen die ik zelf mooi vind. Zo ga ik morgen met Tess Merlot, met wie ik in de theatervoorstelling 'De Schone van Boskoop' speelde, een heel mooi nummer in het Frans opnemen."

'Als ik leeftijdgenoten zie...'

Het is nauwelijks voorstelbaar dat Ben vier jaar geleden nog een zware hartoperatie - de tweede in zijn leven - onderging. Daarbovenop kreeg hij nog een hartinfarct. Het weerhield hem er niet van weer op de planken te gaan staan. "Ik heb geluk gehad. Als ik naar leeftijdgenoten kijk, zoals Rob de Nijs of Ernst Daniël Smid, dan besef ik hoe het ook kan gaan. Dan mag ik echt niet mopperen als ik bedenk dat ik twee hartoperaties heb gehad." En dus blijft de Bühne

trekken. "Ik ben op mijn vijftiende begonnen, zit al 56 jaar in het vak. Het zit in mijn systeem. Twee jaar corona was een ramp voor mij, omdat ik niet kon optreden. Thuis zong ik om mijn stem niet kwijt te raken en goed te houden. Zolang ik het kan en de mensen mij willen horen, ga ik door. Het wordt vanzelf rustiger, want mijn publiek wordt natuurlijk steeds ouder." Lachend: "Op een gegeven moment heb je alle dertig- en veertigjarige huwelijken wel gehad."

'Inzingen doe ik nooit, gewoon meteen beginnen'

Grappen met Ria Valk

Op de achtergrond beent de Jordanees geluidsman Tobias Uilenbroek, geheel in het zwart gekleed met 'Hazes'-hoed, geagiteerd heen en weer. Ben neemt nog een keer de playlist met hem door. "Ik begin dus met 'Phantom' als binnenkomer. Dan 'Zai Zai Zai'. En waar is die jongen van de band waarmee ik ga zingen?" Tobias gaat op zoek, terwijl Ben zijn hand opsteekt naar Ria Valk, die net klaar is met haar optreden: "Valkie! Ga je weg?" Ria Valk plagerig schertsend: "Ja, jij gaat zo optreden hè." Ben zucht, quasi teleurgesteld: "Ach ja, ik begrijp je wel."

Geen sterke drank of drugs

Nu en dan druppelen organisatoren en oude bekenden binnen. Allemaal moeten ze iets van hem. Jos Groothuizen, zanger van Vulcano, schudt hem joviaal de hand: "Ken je me nog?" Hij zakt neer op een stoel: "Ik heb ook alweer AOW joh. Ik doe alleen nog sixties. Voor bejaarden. Leuk hoor. En meer hoeft het ook niet." Iemand van de organisatie: "Wat drink je straks bij je optreden, Ben?" "Een glas water graag." Sterke drank, drugs, sigaretten, Ben heeft zich er nooit aan gewaagd. "Ik herinner me dat ik vroeger na een optreden naar Club Femina aan het Rembrandtplein in Amsterdam ging. 'Wil je wat spul?', vroeg de portier. 'Nee joh, ik heb al gehad', zei ik om eraf te zijn. Ik gebruikte niks, maar deed alsof, omdat ik wist dat het erbij hoorde. Je moet toch wat." Een breedgeschouderde man van de security meldt zich bij Ben. "Ga jij me beschermen? Alleen mooie vrouwen doorlaten hè?" De beveiliging lacht en keert even later aarzelend terug: "Wilt u met mij op de

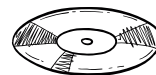
Tekst: MARLOES DE MOOR

Foto's: ROLAND J. REINDERS

la-la

foto? Leuk voor mijn opa en oma.” Hij is niet de enige. Een ander van de organisatie begint over zijn dementerende moeder: “Ze was fan van je en ik ben benieuwd of ze je herkent op de foto.”

Ben in 1974 en 2022: grijzer haar maar nog dezelfde stem en passie

ontvangt hij schouderklopjes, opgestoken duimen. En dan ontwaakt de ster bij het grootse intro van ‘The Phantom of the Opera’. Met nog altijd een dijk van een stem zweept hij het koortsige publiek op. Armen zwaaien in de lucht. Van “Zai Zai Zai” naar ‘Music’ van John Miles. “En dan

Als een gekooid dier

Tobias heeft inmiddels twee muzikanten van de band Kombo-F opgespoord. Zij spelen voordat Ben op moet. Hij zal een paar nummers met ze samen doen. Een vluchtig overleg volgt. “‘Satisfaction’ doen? ‘Sweet Caroline’?” Ze hebben nooit eerder samengespeeld, maar het is in vijf minuten geregeld. “Muzikanten praten niet, ze maken samen muziek”, verklaart Ben. Inzingen doet hij nooit. Gewoon meteen beginnen. Halfzes moet hij op. Hij staat voor de caféspiegel, trekt met twee handen zijn kraag recht, zoals ook John Travolta dat kan. Hand door zijn volle, witte haardos. Zonnebril op. Rug recht. Jasje dicht. “Het knoopje gaat nog dicht gelukkig. Voor de operatie was ik 92 kilo, nu 79.” Doordringend kijkt hij naar zijn eigen spiegelbeeld. Als een gekooid dier, klaar om los te breken, ijsbeert hij vervolgens door het café. De zwarte microfoon wacht op tafel. Blikken op zijn horloge. De band voor hem speelt maar door. “Tien voor zes al. Ja, halfzes is halfzes. Nog één nummer? En dan de stekker eruit, hoor.”

De ster ontwaakt

Vlak voor zijn opkomst blijft hij alleen achter in het schemerige restaurant. Vanachter de ramen kan hij de aankondiging horen: “En dan nu: Ben Cráááámer!!” Ben beklimt het trappetje van het lagergelegen restaurant en wurmt zich via de voorste rij van het publiek naar het podium. Onderweg

nu een splinternieuw nummer. Het wordt vanavond uitgezonden op de doofstommenzender!” Bij het eerste couplet van ‘De Clown’ zingt de iedereen mee. “Hè, u kent het al?”, schertst Ben. Steeds lichte zelfspot. “Nee, ik ben geen 87,” zegt hij, als hij Tobias om nummer 87 op de playlist vraagt. “Ik zie jullie wel denken; hoe oud is die knaap? En dan even googelen. Ach, je bent zo oud als je je voelt. Ik voel me 28.” Tot ver in de stille polders zwerft zijn indrukwekkende ‘This is the Moment’ mee op de zuidwestenwind. Een man krijgt het te kwaad, met een barst in zijn stem: “Dit is een échte artiest. Zo worden ze niet meer gemaakt.” Voor verliefde stellen zingt hij ‘She.’ “Mannen, kijk haar aan en dan zing ik voor je wat je zeggen wilt.” Een ouder stel slaat de armen om elkaar heen, hun ogen vochtig van de tranen.

Op naar huis

Tot slot laat Ben onder begeleiding van de band Kombo-F met wat steviger nummers als ‘Satisfaction’ nog even zien dat hij niet onder doet voor de Rolling Stones. “Mick Jagger staat óók nog steeds op het podium. We schelen twee jaar en hij is nog magerder dan ik!”, roept hij. Nog even en het zit erop, en wuift een ‘We want more’ scanderend publiek hem uit. Twee vrouwelijke fans op leeftijd kijken hem reikhalzend na, azend op een foto, een praatje. Binnen in het stille restaurant zal hij een broodje eten. De adrenaline nog in zijn lijf. Moe? “Neuh.” Pas thuis komt hij rustig bij. In de tuin met een wit wijntje. ■